

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Kalauzok a közönségről*

Forrás:

Pesti Hírlap.

Bp.

1920. X. 20.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

385,858

Hely

Idő

"1920"

Személy

Kalauzok a közönségről.

(Miért szaporodnak a villamosbalesetek? — Nyilatkozatok a lógásról. — A rendőrségen új rendszabály készül.)

Naponta olvashatunk balesetekről, sőt tömegesen szerencsétlenségekről, amelyeket a villamos okoz. Az elmúlt héten volt olyan nap, amikor *tizenkét villamosbaleset* történt. Észtelentül száguldozik vajon a villamos? Vigyázatlanok a vezetők? Rosszak a fékezőszerkezetek? Olyan kérdések, amelyekre a felelet mindig ugyanaz: megállapítható, hogy a *balesetek kilencvenöt százalékánál maga a közönség a hibás*. A könnyelműség és meggondolatlanlás okozza a balesetek és elgázolások legnagyobb részét és igen nagy mértékben az a *nagyfokú udvariatlanság*, amelylyel senki sem igyekszik segíteni embertársán. A közönségnek mintegy ötven százalékára vonatkozatható ez a megállapítás: az eldurvultság a hosszú háboru utórezgése szintén és csodálatosan jut kifejezésre éppen a villamoson.

Megfigyelhették sokan: aki már fent van a kocsin, *nem mozdul a Perronról*. Sokszor üres a kocsii belseje, ha nem is egészen üres, de elférne még tíz utas a belső részben: *mégsem mozdul senki a Perronról* s kényszeríti azokat, akiknek szintén sietős az utjuk, hogy a lépcsőn *lógjanak*. Ez a lógás a legtöbb baleset okozója. Ez az elvadult udvariatlanság, amely ma már általánosan jellemző, — ez az oka az ijesztően szaporodó baleseteknek. Kül-földön ez sehol sem tapasztalható, csak nálunk s innen van, hogy tömérdek affér, összeszólalkozás és nem ritkán verekedés is lezajlik a villamoson. A lépcsőkön pedig ezalatt nyugodtan lógnak egy költőnőcsos vakmerőségével huszonöt.

Felkerestük *Vidos Gyulát*, a régi közuti villamos egyik igazgatóját, hogy megkérdezzük, miként vélekednek a tömeges balesetek okairól illetékes helyen. Igaz-e, hogy a közönség fegyelmezetlensége a villamoson való utazás legfőbb veszedelme?

— Ó, kérem — mondotta — nincsen nekünk arról most véleményünk. Hiszen nem is tartozik hozzánk a villamos, inkább a minisztériumhoz. Az állam nem akarja átvenni, a főváros nem akarja megváltani, nekünk pedig, a részvénytársaságnak, nem kell a százhetven milliós deficitjével... Hogy tulajdonképpen hová is tartozik a villamos, ez a kérdés is olyan, mint a közönség: *lóg*... Szerintem csak a rendőrség segíthet a speciálisan budapesti anomálián, a lógáson. Komolyan kell venni a dolgot és szigorú büntetést kiszabni...

Az igazgatóságnál többet nem tudnak mondani. Beszéljenek hát a kalauzok, azok talán többet tudnak.

Egy kalauz, aki a 6-os kocsin járja be a fővárost immár évek óta, a *nőkről nyilatkozik elkeseredetten*. Hosszu, fekete bajsza rándul jobbra és balra az izgalom e perceiben:

— Kérem, tessék csak elképzelni. Megy a villamos a Berli-ni-tér felé. Még nincs a megállónál, amikor a lépcsőre lép egy hölgy. Le akar szállni. A villamos lassít, már közel van ahhoz, hogy megáll, amikor a kisaszony — vagy ímit tudom én, a nagyságos asszony — megfordul a lépcsőn, *háttal a menetirány felé* és lelép... Persze felbukik. A legjobb eset, ha nem kerül a pótkocsi alá... És, kérem, tessék elhinni, én megfigyeltem ezt sokszor, amikor azt láttam, hogy egy hölgy le akar szállni: megfigyeltem, hogy megfordul a lépcsőn, *háttal a menetiránynak*, s ha mégis szerencsésen és baj nélkül leszállt, *nem halad visszafelé, hanem a villamos menetirányával egyezően halad tovább*, tehát megmagyarázhatatlan, hogy *miért fordult vissza a lépcsőn, amikor nem is akar visszafelé menni?* Kérem, csodálatos dolog ez a nőekkel... Férfinál ezt sohasem láttam, csak a nőknél... *Megfordul a lépcsőn.*

menetiránynak, s ha mégis szerencsésen és baj nélkül leszállt, nem halad visszafelé, hanem a villamos menetirányával egyezően halad tovább, tehát megmagyarázhatatlan, hogy miért fordult vissza a lépcsőn, amikor nem is akar visszafelé menni? Kérem, csodálatos dolog ez a nőekkel... Férfinál ezt sohasem láttam, csak a nőknél... *Megfordul a lépcsőn.*

... még nem is akar visszamenni... Igy történik aztán a szerencsétlenség...

Kétségtelen, hogy nem helytelen a kalauz megfigyelése. Nem lehet nagy nőbarát, ez bizonyos. De mégis csak a tapasztalatai alapján beszél, amikor gunyosan mosolyogva folytatja:

— Tetszik tudni, leginkább a nőkkel van baj... Ha nem is a balesetekről beszélünk... Pénteken délután a Boráros-tér felé megyünk. A hátsó Perronon egy hivatalnoknő hirtelen azt mondja, amikor az Üllői-utat elhagytuk, hogy kilopták a kabátzsebéből azt a papirborítékot, amelyben a pénz volt... Szétáll, nyitott zseb volt, igazán élhetetlen az a zsebtolvaj, aki bele nem nyúl. A kezében szorongatta a retiküljét és egy *füzetes regényt*. Ezt nem lopták el... Mondom neki: „*Miért nem inkább a könyvet tette a zsebébe és miért éppen a pénzesborítékot?*” Nem tudott erre felelni, csak folyton hajtogatja: „*Százhatvanhárom korona volt benne.*” Ilyenek a nők... Az ötkoronás regényre jobban vigyáznak, mint a százhatvanhárom koronára...

Egy másik kalauz elbeszéli, hogyan történt a kocsiján a legutóbbi baleset:

— Kérem, a Rákóczi-uton elindul a megállótól a kocsii. Zsufolt volt. Látom, hogy a lépcsőn lógnak. Öten vagy hatan lógtak már, de még egy kékruhás asszony is kapaszkodik... Leszólók a kocsii belsejéből, mondom: „*Várja meg a másik kocsii, hova tolakszik, hisz még a lépcsőn sincs hely.*” Azt feleli az asszony: „*Nekem utaznom kell, hallgasson!*” Még el sem mulhatott két perc, rémült sikolyzást hállok, fölugráltnak a kocsiban az utasok: *ezt a kapaszkodó asszonyt lesodorta a lépcsőről egy teherkocsi*, amely a villamos mellett haladt, közel a villamoshoz... Az asszony a pótkocsi alá került, *a kerekek derékban kettévágták*...

Azt mondja egy régi és tapasztalt kalauz a sárga negyvenhatoson:

— Hogy mért lóg a publikum? Hehe... Nehéz kitalálni... *Mer' nem akar fizetni, tetszik*

tudni . . . Leszólók, hogy a lépcsőn tessék jegyet váltani, hát rám kiabál egy asszony: „nem látja, hogy mozdulni se lehet, várjon, majd az állomásnál.“ Az állomásnál leszáll, de nem vált jegyet, főleg egy másik villanyosra . . . Ismerek én már minden fortélyt . . . Aztán, ha a pótkocsi elkapja a pasast, akkor mindjárt kész a „vélemény“, hogy a kalauz nem várja, míg mindenki felszáll, hanem előbb rángati a csengőt . . .

Általában a kalauzok elitélően nyilatkoznak a publikumról. Aki elfogulatlan, kénytelen megállapítani, hogy — igazuk van.

A rendőrség már több ízben adott ki rendeleteket és ellenőrizte a közlekedés rendjét. Ujabban ismét foglalkozik a főkapitányság a probléma megoldásával: *drákói szigorúságu rendelet készül a tömeges balesetek megelőzésére.* Pesten a rendőrnek kell vigyázni arra is, hogy valaki szándékosan ki ne törje a nyakát.